Observera att denna konsoliderade version är en sammanställning, och att den tryckta författningen är den officiellt giltiga. En konsoliderad version är en fulltext-version där alla ändringar har införts i grundförfattningen.

Lotteriinspektionens författningssamling

Utgivare: Johan Röhr, Spelinspektionen, Box 199, 645 23 Strängnäs.
ISSN

Lotteriinspektionens föreskrifter och allmänna råd (LIFS 2018:4) om statligt lotteri och lotteri för allmännyttiga ändamål; LIFS 2018:4

Konsoliderad elektronisk utgåva

Senast uppdaterad 2024-06-01 genom SIFS 2024:2

Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning

1 kap. Tillämpningsområde och uttryck

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd gäller den som har licens att tillhandahålla statligt lotteri enligt 5 kap. 1 § spellagen (2018:1138) och den som har licens att tillhandahålla lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen.

Spelinspektionen får besluta om undantag från föreskrifterna, om det är motiverat ur säkerhetssynpunkt och i övrigt inte medför några risker för spelaren.

2 § Om inte annat anges har de uttryck och benämningar som används i föreskrifterna samma betydelse som i spellagen (2018:1138) och spelförordningen (2018:1475).

I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *efterhandsdragen lott:* en lott som inte är försluten där dragningen sker efter inköpet,
2. *elektronisk lott:* en fysisk lottbärare som kan innehålla en eller flera lotter och innehåller elektroniska komponenter,
3. *fysisk lott:* en lott som inte är en elektronisk lott och som inte säljs och spelas online,
4. *fördelningsvinstdragning:* en dragning där lotten ingår i en dragning som bestämmer hur hög vinsten blir,

5. *förhandsdragen lott:* en försluten lott där lottköparen direkt kan avläsa om lotten är en vinst- eller nitlott,
6. *lyftning:* borttagande av skikt, exempelvis skrapmassa, som döljer spelinformationen,
7. *minitext:* en text med maximal höjd 0,4 mm och minimilängd 35 mm som utan hjälpmedel ger intrycket av att vara en linje och som är tydligt läsbar i förstoring,
8. *onlinevalidering:* uppkopplad kontroll av lottens eventuella vinstvärde mot licenshavarens spelsystem,
9. *relief:* bokstäver, siffror eller symboler som påförts med tjock färgbeläggning som medför att pappersytan får en uppstående yta, eller bokstäver, siffror eller symboler som tryckts ned i pappersytan får en nedåtgående yta,
10. *reproduktion:* avbildning med hjälp av teknisk utrustning med efterföljande utskrift eller tryck,
11. *spelinformation:* information på lotten som avgör om det är vinst eller inte,
12. *värdetrycksmönster:* tunna linjer i minst två färger och med en maximal linjebredd på 0,10 mm och som möts i spetsiga vinklar. Kan också vara av linjerelieftyp, dvs. där tunna hela linjer skapar ett motiv som ger intryck av att vara i relief (tredimensionell),
13. *UV-dött material:* ett material som vid belysning med UV-ljus inte lyser upp,
14. *UV-säkring:* en bild eller ett mönster som är tryckt med UV-fluorescerande färg. Bilden/mönstret ska endast framträda då den belyses med UV-ljus med våglängden 365 nm och ska fluorescera i en färg som avviker från bakgrundsfärgen där den är tryckt,
15. *övertryck:* tryckt bild eller mönster som placerats på ovansidan av ett skrapskikt eller motsvarande som är utformat så att det ger en tydlig indikation på om skrapskiktet har lyfts.

2 kap. Särskilt om lotterier för allmännyttiga ändamål

1 § Innan försäljning av lotter i ett lotteri för allmännyttigt ändamål enligt 6 kap. 3 § spellagen (2018:1138) får påbörjas ska en revisor utses.

Revisorn ska granska lotteriets räkenskaper och upprätta en revisionsberättelse.

Allmänt råd:

För det fall lotteriets omsättning beräknas överstiga fem (5) miljoner kronor bör revisorn vara godkänd eller auktoriserad.

Granskningen bör följa Spelinspektionens anvisning för revisorer i lotterier för allmännyttiga ändamål.

2 § När ett lotteri är avslutat ska licenshavaren redovisa lotteriets räkenskaper och lämna upprättad revisionsberättelse till Spelinspektionen.

3 kap. Vinstplan, vinster, dragning och dragningsresultat

Vinstplan

1 § Fysiska eller elektroniska lotter ska överensstämma med fastställd vinstplan som har fastställts av licenshavaren.

Licenshavare får inte ta emot leverans av lotter om vinstlotter levereras separerade från nitlotter.

Vinster

2 § Om det finns andra vinster än penningvinster i lotteriet ska dessa värderas till marknadsvärdet.

Om vinster är svåra att värdera ska dessa värderas av opartisk sakkunnig.

Allmänt råd:

En vinst i form av t.ex. konst och andra varuvinster kan vara svåra att värdera för licenshavare.

Efterhandsdragna lotter

3 § Om ett dragningsresultat endast ska baseras på sålda lotter ska osålda lotter dokumenteras innan dragning får ske.

Protokoll, ändring och makulering av dragningsresultat

4 § Resultatet av en dragning ska dokumenteras i ett protokoll. Protokollet ska lagras under licenstiden.

5 § Ett dragningsresultat får inte ändras.

Ett dragningsresultat ska makuleras om felaktigheter som påverkat resultatet förekommit och makulering sker innan resultatet har offentliggjorts.

Om ett dragningsresultat makuleras enligt andra stycket ska underlag och det makulerade resultatet dokumenteras och lagras under licenstiden.

4 kap. Fysiska lotters egenskaper

1 § En enskild lott, som ingår i fördelningsvinstdragning, ska vara unik.

En enskild lott ska vara hänförlig till sats eller omgång i enlighet med beviljad licens.

2 § Fysiska eller elektroniska lotter får inte ha sådana fysiska defekter eller märkningar som kan leda till att vinstlotterna skulle kunna sorteras ut.

Spelinformationen ska inte kunna avläsas i en försluten lott.

Förslutna lotter ska ha skydd mot manipulation eller reproduktion.

3 § Om licenshavare har ett certifierat system för onlinevalidering gäller inte kraven för lotter som anges i 4 § 2-3, i 5 § 1-3 samt i 6 § 2-3 i detta kapitel.

4 § För förhandsdragna, förslutna lotter där värdet av den högsta vinsten är över ett (1) prisbasbelopp gäller följande

1. öppnad lott ska inte kunna återförslutas,
2. lotten ska vara försedd med minitext,
3. lotten ska vara försedd med UV-säkring,
4. spelinformation ska inte kunna avläsas med genomlysning,
5. spelinformation får inte ge en relief på förslutningens utsida,
6. spelinformationen ska skyddas mot förändring,
7. på skrapfält ska det finnas övertryck som döljer spelinformation och kontrollfält,
8. förslutna kontrollfält ska skyddas mot lyftning och avläsning.

5 § För efterhandsdragna lotter där värdet av den högsta vinsten är över ett (1) prisbasbelopp gäller följande

1. lotten ska vara försedd med minitext,
2. lotten ska vara försedd med UV-säkring,
3. lotten ska vara tryckt på UV-dött material,
4. lotten ska vara försedd med värdetrycksmönster,
5. spelinformationen ska skyddas mot förändring.

6 § För elektroniska lotter där värdet av den högsta vinsten är över 1/6 prisbasbelopp gäller följande

1. aktiveras och återställs lotterna ska detta lämna tydliga spår,
2. lotten ska vara försedd med minitext,
3. lotten ska vara försedd med UV-säkring,
4. lotten ska vara försedd med kontrollfält med övertryck,
5. elektronik och display ska vara skyddad mot manipulation.

5 kap. Hantering av lotter

Hantering av färdiga lotter

1 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för hantering av färdiga lotter.

Rutinerna ska också gälla för delvis färdiga lotter.

2 § Ingen obehörig ska kunna få full överblick över var vinsterna finns bland de färdiga lotterna vid generering av speldata.

3 § Färdiga produkter och annat känsligt material ska förvaras på ett säkert och skyddat sätt som är anpassat för ändamålet.

Kort, koder, nycklar och liknande till utrymmen där fysiska lotter hanteras eller förvaras ska kontrolleras så att inte obehöriga kan få åtkomst till dessa.

4 § Fysiska lotter ska vara förpackade på ett sådant sätt att ett ytterhölje eller liknande måste brytas för att komma åt den enskilda lotten.

Om de fysiska lotterna är förpackade på en pall ska pallen förslutas så att det inte går att se vad som finns på den.

Om plombering eller hölje har brutits upp ska detta dokumenteras.

5 § Transport av färdiga fysiska lotter ska ske på ett säkert sätt.

Allmänt råd:

För transport av färdiga lotter bör välrenommerat företag, som har fordon som kan plomberas, anlitas. Vägvalet bör styras så att transportören inte väljer en mera riskabel väg för att vinna exempelvis ekonomiska fördelar. Mellanstopp bör undvikas.

Leveransen bör planeras så att godset kan lossas och ställas i säkert förvar omedelbart vid ankomsten. Tillfällig uppställning av lastbil över natt eller annan tid bör undvikas.

Hantering av osålda lotter och inlösta vinstlotter

6 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för hantering av osålda lotter och för inlösta vinstlotter.

Osålda lotter och inlösta vinstlotter ska destrueras så snart som möjligt efter avslutat lotteri.

Vid onlinevalidering gäller inte andra stycket.

Hantering av skadade lotter

7 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för hantering av fysiska lotter som skadats under produktion eller leverans.

Vid utbyte av lotter som skadats under produktion eller leverans ska den levererade vinstplanen och vinstfördelningen samt antalet lotter fortfarande överensstämma med beställningen.

Skadade fysiska lotter ska dokumenteras och destrueras.

Hantering av kasserade trycksaker och annan utrustning

8 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för omhändertagande av kasserade trycksaker och annan utrustning som använts för produktion av fysiska lotter.

Alla kasserade trycksaker ska dokumenteras och destrueras.

Hantering av förbrukad datamedia

9 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för hantering av förbrukade system för generering av underlag för fysiska lotter och för validering av fysiska lotter som inte längre används.

Filer med vinstinformation ska behandlas på ett sätt som säkerställer att ingen obehörig kan kopiera den eller på annat sätt missbruka eller skada informationen.

10 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för hantering av destruktion.

Allmänt råd:

Vid destruktion bör alltid minst två personer närvara.

6 kap. Information till spelombud

1 § Spelombud ska ha kännedom om relevanta delar av spellagen (2018:1138), spelförordningen (2018:1475), föreskrifter, allmänna råd och villkor som licenshavaren omfattas av samt licenshavarens interna rutiner och riktlinjer som avser och är relevanta för spelombudsverksamheten.

Allmänt råd:

Relevanta delar av spellagen, förordning och föreskrifter kan t.ex. vara att en spelare måste vara 18 år för att få spela, att det är förbjudet att lämna kredit för spel, var en spelare kan få information och hjälp med självtest, självavstängning och andra problem kopplade till sitt spelande.

7 kap. Spelkonto och tillfälligt spelkonto

1 § En spelare får bara ha ett spelkonto.

Första stycket gäller inte om licenshavaren tillhandahåller spel med olika webbplatser. I sådant fall får en spelare inneha mer än ett spelkonto hos licenshavaren under förutsättning att licenshavaren

1. kan identifiera och fastställa spelarens separata spelkonton,
2. ser till att spelaren utestängs från alla spel hos livenshavaren om spelaren väljer att stänga av sig enligt 14 kap. 11 § spellagen (2018:1138), om inte spelaren aktivt väljer att avstängningen endast gäller visst eller vissa spel, och
3. kan beakta spelbeteende och transaktioner på spelarens samtliga separata spelkonton.

2 § En spelare ska inte kunna sätta in mer än 1/4 prisbasbelopp på ett tillfälligt spelkonto.

3 § En spelare som innehar ett tillfälligt spelkonto ska inom 15 dagar från registreringen uppmanas att komma in med dokumentation som styrker de uppgifter som lämnats vid registreringen.

Ett tillfälligt spelkonto får inte användas för spel i mer än 30 dagar.

8 kap. Information till spelaren

1 § Följande information ska utöver vad som framgår av 14 kap. 4 § spellagen (2018:1138) hållas lättillgänglig för spelaren

1. licenshavarens namn, telefonnummer och e-postadress,
2. i förekommande fall uppgift om förmånstagare,
3. försäljningstid och/eller licenstid,
4. vilka risker som kan vara förknippade med spel om pengar,
5. kontaktuppgifter till en från spelverksamheten oberoende hjälplinje för spelproblem som kan erbjuda hjälp utifrån svenska förhållanden,
6. att Spelinspektionen är licens- och tillsynsmyndighet,
7. lottpris, insats eller motsvarande i aktuellt lotteri,
8. eventuella övriga kostnader för deltagande i aktuellt lotteri, och
9. i förekommande fall antal lotter eller liknande.

Om inte vinsten ges ut omedelbart ska spelaren även få information om tid och sätt för vinstutlämning samt om sista vinstutlämningsdag.

För efterhandsdragna och lottlösa lotterier ska även information om tid och sätt för offentliggörande av dragningsresultatet samt dag för eventuell fördelningsdragning lämnas.

Allmänt råd:

En oberoende hjälplinje kan t.ex. vara Stödlinjen.

2 § På fysiska lotter eller motsvarande ska information enligt 1 § anges på ett tydligt och framträdande sätt. Information enligt 1 § 2, 4

och 6 får dock hållas tillgänglig på annat sätt än på lotten, förutsatt att det framgår var informationen finns tillgänglig.

På fysiska lotter ska vinstplanen anges på ett tydligt och framträdande sätt.

Uppgifter om eventuell uppdragstagare enligt 11 kap. 6 § spellagen (2018:1138) får endast anges om det behövs för att spelaren ska kunna tillvarata sin rätt.

Allmänt råd:

Vinstplan kan t.ex. framgå av den fysiska lottens baksida.

Det bör vara enkelt för en spelare att förstå vem som är licenshavare alternativt förmånstagare. Information om licenshavaren alternativt förmånstagaren kan t.ex. framgå av den fysiska lottens framsida.

3 § I samband med köp av lotter som kräver registrering enligt 12 kap. 1 § spellagen (2018:1138) ska information enligt 1 § 4-6 samt information om möjlighet till begränsning av deltagande i spel enligt 14 kap. 7 §, 11 § första stycket, 12 § spellagen och 11 kap. 3 § spelförordningen (2018:1475) finnas tillgänglig för spelaren innan spelaren får registreras.

4 § Om lotteriet tillhandahålls online ska den information som anges i 1 § första stycket 1-3 och 5 vara väl synlig på licenshavarens startsida, liksom Spelinspektionens logotyp med länk till myndighetens webbplats samt länk till användarvillkor.

5 § Om gällande användarvillkor ändras, och ändringen inte är obetydlig, ska spelaren informeras om ändringarna innan dessa börjar att gälla.

Allmänt råd:

En ändring som är obetydlig kan t.ex. avse ändringar som stavfel.

Information till spelaren om ändringar i användarvillkoren kan t.ex. ske genom att denne skriftligen får ta del av ändringarna alternativt får godkänna de nya användarvillkoren i samband med inloggning.

9 kap. Licenshavaren ska kunna generera rapporten med följande information

1 § Licenshavaren ska registrera och kunna generera rapporter med följande information per sats eller omgång med lotter eller liknande i enlighet med beviljad licens

1. totalt antal tryckta lotter enligt vinstplan,
2. totalt antal sålda lotter,
3. total intäkt för sålda lotter,
4. totalt utbetalad vinst,
5. totalt utbetalad vinst i varje nivå enligt vinstplan, och
6. faktiskt utfall av återbetalningsprocent.

2 § Licenshavaren ska dokumentera och kunna generera rapporter avseende lotter som blivit utsatta för manipulation eller på annat sätt försvunnit från försäljning.

Ikraftträdandebestämmelser

LIFS 2018:4

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2019.

Föreskrifterna tillämpas även på ansökningar om licens som lämnas in till Lotteriinspektionen efter den 1 augusti 2018 och som avser tid efter den 1 januari 2019.

SIFS 2024:2

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juni 2024.